

היום נלמד בעזרת ה':

נזיר דף ח

משנה: האומר '**הריני נזיר כשער ראשי**' וכו' הרי זה נזיר עולם, לפי שאנו אומרים שהוא קיבל על עצמו הרבה נזירויות כמספר שערותיו או כגרגרי החול, **ומגלח אחת לשלושים יום** דהיינו בסיום כל נזירות ונזירות.

רבי אומר: אינו מגלח אחת לשלושים יום, לפי שהוא קיבל על עצמו נזירות אחת ארוכה כשיעור שער ראשו.

ואיזהו מגלח אחת לשלושים יום וכו': רבי מודה שבמקרה שאמר 'הרי עלי **נזירות** כשער ראשי' שקיבל עליו הרבה נזירויות ומגלח אחת לשלושים יום, לפי ש'נזירות' היא בלשון רבים.

האומר '**הריני נזיר מלא חבית (בגיסת המאיר)**' וכו': מדובר שהיתה לפניו חבית ריקה או קופה ריקה. אנו בודקים למה היתה כוונתו: אם אמר שהתכוון לקבל נזירות אחת אלא שהיא נראית לו גדולה כמו כל החבית, הרי הוא נזיר 30 יום, ואם אמר סתם נזרתי וכוונתי כפי מה שיפרשו חכמים את דברי, אנו רואים כאילו החבית או הקופה מלאות גרגרי חרדל והוא נזיר כל ימיו (= לדעת רבנן בתחילת המשנה הרבה נזירויות, ולדעת רבי נזירות אחת ארוכה).

האומר **הריני נזיר מכאן ועד מקום פלוני:** בודקים כמה ימים לוקח ללכת עד המקום ההוא. אם המרחק פחות משלושים יום - הוא נזיר שלושים יום (כמו האומר 'הריני נזיר יום אחד' שנעשה נזיר שלושים יום כי אין נזירות פחותה מל' יום). ואם המרחק יותר משלושים יום - הוא נעשה נזיר כמספר ימי ההליכה עד למקום ההוא, כגון ארבעים או חמישים יום.

האומר **הריני נזיר כמנין ימות החמה:** עליו למנות 365 חודשי נזירות כמנין ימות החמה, וכל 30 יום מגלח ומביא קרבן, שכיון שאמר 'מנין' משמע שקיבל הרבה נזירויות ולא נזירות אחת ארוכה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatlada18@gmail.com

052-342-4473

אמר רבי יהודה: רבי יהודה מביא סיוע לדין זה, שהיה מעשה באדם שקיבל על עצמו כזאת נזירות, וחייבוהו חכמים נזירות הרבה, ולאחר שהשלים את כולם מת. (ההוכחה היא מכך שחייבוהו נזירות הרבה ולא אחת ארוכה).

גמרא: למדנו במשנה: 'הריני נזיר מלא חבית או מלא הקופה.. רואים את הקופה כאילו מלאה חרדל ונזיר כל ימיו'.

קושיא: מדוע אנו רואים את הקופה כמליאה חרדל - שאז הוא מתחייב בנזירות רבות כמספר גרגירי החרדל (מכיון שאין קצבה לגרגירים), ואנו לא רואים אותה מליאה בקישואים גדולים - שאז נמדוד כמה קישואים יכולה הקופה להכיל: ואם פחות משלושים הוא יהא נזיר שלושים יום, ואם יותר משלושים הוא יהא נזיר נזירות אחת במספר ימים כמספר הקישואים (כי יש קצבה לקישואים)?

תירוץ: במחלוקת שניה: המשנה סוברת כדעת רבי שמעון ש'אדם מכניס את עצמו לדבר שספיקו חמור מודאי' ולכן אנו נוקטים בספק לחומרא - שנדר נזירות כחבית מליאה גרגרים קטנים.

דתינא: הנודר נזירות בתנאי שיש בכרי (= ערימת פירות) מאה כור, והכרי נגנב או נאבד – לדעת רבי שמעון אדם מכניס את עצמו לנדור על דעת הספק, אפילו במקום שבו נדר על ספק יהיה יותר חמור מנדר ודאי. דהיינו, אם היה ברור שיש בכרי מאה כור – הוא היה נעשה נזיר רק שלושים יום, אבל אם לא ברור כמה היה בכרי - הוא יהיה נזיר מספק שדינו חמור יותר מאשר נזיר ודאי, כי הנזיר בסוף ימי נזירותו צריך להביא קרבן ולגלח את שעריו, אבל נזיר בספק לא יכול להביא קרבן, כי שמא הוא אינו נזיר והוא מביא חולין בעזרה, ומשכך גם אינו יכול לגלח את שעריו כי גילוח השער תלוי בקרבן. והוא נשאר נזיר לכל חייו.

אבל לדעת רבי יהודה אדם לא מכניס את עצמו לנדור על הספק באופן שהספק חמור מהודאי, ולכן בכזה מקרה הוא אינו מעוניין שנדר הנזירות יחול כלל והוא לא נעשה נזיר.

רבי יוחנן אמר: המשנה מתאימה גם לדעת רבי יהודה. כי דוקא בנודר נזירות ב'תנאי בכרי' סובר רבי יהודה שהנזירות לא חלה כלל - משום שיתכן שבכרי אין מאה כור והוא לא נזיר כלל, ולכן אינו נזיר מספק. אבל כאן ב'הריני נזיר מלא החבית' שודאי הוא נזיר, רק השאלה היא האם החבית מליאה חרדל והוא נזיר בלי סוף או שהיא מליאה קישואים והוא נזיר עם קצבה – אם כן איך נוכל לסלק אותו מהספק נזירות שלו?

(המשך בדף הבא ↓)

דחייה: אמאי לא? מדוע לא? והרי יש לו תקנה: ימדוד כמה קישואים נכנסים לקופה, וינהג נזירות במספר הקישואים, ולאחר מכן ישאר עליו רק ספק האם הקופה אמורה להיות מליאה חרדל, ומכיון שזה ספק חמור מודאי - לדעת רבי יהודה לא יתחייב בנזירות נוספות.

שהרי עבשיו ס"ד (= סלקא דעתך - כלומר עולה בדעתנו) שנזירות נפרדות הוא קיבל על עצמו, ולכן לאחר שהשלים את הנזירות במספר הקישואים, לא יצטרך להמשיך נזירות נוספות.

תירוץ: רבי יהודה סבר לה כרבי (בגירסת תוס'): רבי במשנתנו חולק על חכמים וסובר שהנזיר בלשון שאין לה קצבה - מקבל על עצמו נזירות אחת ארוכה עד סוף ימיו. ולכן מכיון שהוא התחיל נזירות, אין אפשרות לעצור את הנזירות שקיבל (על הצד שהיא כקישואים - שאז מספר ימי הנזירות קצובים), בגלל הספק שהתכוין לחרדל (שאז מספר הימים אינו נגמר לעולם), וממילא הוא נשאר נזיר כל ימיו.

ורבי מודה באומר 'הרי עלי נזירות כשער ראשי וכו' שאז קיבל על עצמו נזירות נפרדות. כפי שביארנו במשנה.

קושיא: ורבי יהודה מי סבר לה כרבי? והרי במשנה נאמר שהנזיר 'כמנין ימות החמה' נעשה נזיר כמנין ימות החמה, ואמר על כך רבי יהודה 'מעשה היה וכיון שהשלים מת'. מהלשון 'שהשלים' את הנזירות - משמע שהוא קיבל על עצמו נזירות נפרדות כמנין ימות החמה וכשהשלים את כולם מת, כי אם נאמר כדעת רבי שנעשה נזיר בנזירות אחת של 365 יום - אין כאן 'השלמה' מיוחדת (תוס' בפי' הראשון). ואם כן מוכח שרבי יהודה לא סובר כרבי!

קושיא נוספת: ועוד.. הריני נזיר מנין הילקטי קיץ: האומר 'הריני נזיר כמנין ערימות התאנים שעומדות ליבוש', או 'כמנין השבילים שבשדה בשנת השמיטה' (מכיון שלא זורעים בשנת השמיטה עושים בשדות הרבה שבילים) - מונה נזירות כמנין הילקטי קיץ או כמנין שבילי שמיטה. מפורש שלדעת רבי יהודה מונה נזירות נפרדות!

תירוץ: מנין שאני: מכיון שאמר הריני נזיר 'כמנין' מודה רבי יהודה שכוונתו לנזירות נפרדות, אך לא בנודר בסתם.

קושיא: ומי שאני ליה מנין: והרי רבי סובר שגם האומר לשון 'מנין' מקבל על עצמו רק נזירות אחת, ואם כן רבי יהודה לא יכול לסבור כמותו!

האומר 'הריני נזיר כמנין ימות החמה' לדעת ת"ק מכיון שאמר 'כמנין' כוונתו למספר נזירות נפרדות כמספר ימות החמה. אבל לדעת רבי עדיין הוא מקבל על עצמו רק נזירות אחת שימיה כמספר ימות החמה, עד שיאמר במפורש '**נזירות**' (בלשון רבים) עלי כמנין ימות החמה'.

תירוץ: רבי יהודה סובר כרבי בדבר אחד – שהנוזר נזירות שאין לה קצבה מקבל על עצמו נזירות אחת ארוכה. אך חולק עליו בדבר אחד – שהנוזר 'כמנין' כוונתו לנזירות נפרדות, שלא כדעת רבי הסובר שגם בזה מקבל על עצמו נזירות אחת כמנין מה שנזר.

*

ת"ר הריני נזיר כל ימי חיי: האומר 'הריני נזיר כל ימי חיי' או 'הריני נזיר לעולם' - נעשה 'נזיר עולם' כלומר לכל החיים, ומכיון שאין קצבה לנזירותו מותר לו להקל שער (לגלח מעט) אחת ל-12 חודש. אבל הנותן קצבה לנזירותו אפילו אם אמר 'הריני נזיר מאה שנה / אלף שנים' - נעשה 'נזיר לעולם' ואסור לו לגלח את שערו כלל.

*

ת"ר הריני נזיר ואחת: האומר 'הריני נזיר ואחת' - מתחייב שתי נזירות, 'הריני נזיר ואחת ועוד' - שלוש נזירות, 'הריני נזיר ואחת ועוד ושוב' - ארבע נזירות.

פשיטא! וכו': החידוש הוא שהמילה 'שוב' אינה מתפרשת שוב על כל השלוש שמקודם ויתחייב סה"כ בשש נזירות, אלא 'שוב' עוד נזירות אחת סה"כ ארבע.

*

ת"ר הריני נזיר – סמוכוס אומר: המוסיף את המילה 'הן' - 'הריני נזיר הן' מתחייב בנזירות אחת, המוסיף את המילה 'דיגון' מתחייב בשתי נזירות. המוסיף 'טריגון' מתחייב בשלוש. וכן הלאה. מילים אלו הם מספרים ביונית.

*

ת"ר בית עגול: אינו נטמא בנגעים כי אין לו ד' זוויות. וכן בית של שתי קירות שלוש או חמש אינו נטמא. אבל בית 'טטרגון' שיש בו ארבע זוויות נטמא בנגעים כנלמד מפסוק.